

Petra Vavroušová:
Gerundium ve španělštině a jeho ekvivalenty v češtině
(posudek vedoucího diplomové práce)

Práce je věnována veškerým užitím a funkcím gerundia ve španělštině a jejich ekvivalentům v češtině. Už tento stručný popis naznačuje, že jde o téma velmi rozsáhlé, což klade na autorku v mnoha ohledech velké nároky: musela zpracovat rozsáhlou sekundární literaturu, na jejím základě vytvořit souhrnný obraz funkcí gerundia – a ještě zpracovat typologii českých protikladů, opřenou o bohemistické prameny.

Práce sestává z devíti kapitol. Po úvodní kapitole následují čtyři kapitoly věnované různým teoretickým aspektům španělského gerundia: kapitola druhá jeho formě a typologii, kapitola třetí jeho sémantické interpretaci, kapitola čtvrtá jeho syntaktické interpretaci a kapitola pátá slovesným perifrázím s gerundiem. Šestá kapitola nejprve vymezuje potenciální české ekvivalenty španělského gerundia a pak se postupně věnuje některým z nich, zejména přechodníku. Kapitola sedmá shrnuje teoretické možnosti překladu gerundia ze španělštiny do češtiny a kapitola osmá je ověřuje na materiálu získaném z paralelního korpusu InterCorp. Analýzy materiálu jsou statisticky vyhodnoceny. Kapitola devátá pak shrnuje hlavní závěry práce.

Diplomantka nepochybně disponuje základní vlastností potřebnou ke zpracování tak rozsáhlého materiálu, totiž velmi poctivým a svědomitým přístupem. Je zřejmé, že vedle běžných, často didakticky zaměřených gramatik pečlivě prošla a zpracovala i poměrně složité teoretické výklady obsažené v příslušných kapitolách rozsáhlé *Gramática descriptiva de la lengua española*, a nutno ocenit i to, že pracuje i nedávno vydanou gramatikou *Nueva gramática de la lengua española*. Podobně pečlivý přístup zvolila autorka i u bohemistických prací. Jistým rubem této poctivosti je občas až přílišná věrnost těmto pramenům: autorka i vcelku zřejmé skutečnosti dokládá názorem toho či onoho autora, jako by se – zbytečně – obávala prohlašovat něco sama za sebe. V oblasti bohemistické, jež není autorčiným oborem, je to pochopitelné, u hispanistických témat jde ale o nemístnou skromnost a obezřetnost. Pozitivním důsledkem autorčina přístupu je naopak skutečnost, že diplomová práce může zájemci sloužit mj. jako zdroj základních informací o tom, co relevantního bylo v sekundární literatuře o gerundiu napsáno. U složitějších podtémat sice rozsah práce autorce nedovoluje podrobně popsat detaily problému – např. výklad o typologii gerundia v GDLE (s. 12 n.) přímo volá po vztahení k tradiční typologii gerundia, obsažené v dalších kapitolách – ale tomu by šlo zabránit pouze omezením předmětu práce na některý z dílčích aspektů španělského gerundia.

Cennou součástí práce je analýza materiálu získaného z paralelního korpusu InterCorp. Autorka si vymezila základní typy možných protikladů (přechodník, hlavní věta, vedlejší věta, větný člen) a velmi pracným způsobem výskyt těchto typů kvantifikovala. Výsledky jsou v některých ohledech překvapivé – ukazuje se, že variabilita protějšků gerundia v jazyce, který poté, co přechodníky přestaly být běžně užívány, nedisponuje žádným typologicky stejnorodým prostředkem, je větší, než si bylo možné představit na základě intuice. Zároveň je tato část práce cenná i metodologicky, protože naznačuje možnosti a limity práce s paralelními korpusy. I při analýze jazykového materiálu z korpusu autorka osvědčila již zmiňované vlastnosti: nesmírnou pečlivost a svědomitost, ale také velkou obezřetnost při vyslovování závěrů: myslím, že jí skvěle zpracovaný materiál umožňoval vyslovit ještě více obecných závěrů.

Poznámky a náměty k obhajobě:

- Syntaktická interpretace gerundia (kapitola 4) je závislá na použité syntaktické koncepci. Autorka vychází především z české hispanistické koncepce, vycházející z české syntaktické školy. Pokud bychom uplatnili koncepci jinou, výsledný obraz by byl pochopitelně jiný.
- Citát z J. Levého (s. 55, pozn. 80) odráží zcela jiný přístup k práci s překladovými texty, než je ten, který je základem myšlenky paralelních korpusů. Teoretická východiska i cíle translologie se zde s východisky a cíli paralelních korpusů míjejí.
- Mohla by autorka podrobněji vysvětlit genezi tabulky frekvence sloves na s. 69–70?
- Mj. z příkladů na s. 76 je zřejmé, že teoretickým problémem práce s paralelními korpusy je směr překladu. U jakých teoretických témat je dle autorky nutné rozlišovat mezi texty přeloženými z češtiny do španělštiny a texty přeloženými ze španělštiny do češtiny, a u kterých je podobné rozlišování zbytečné?

Po formální a jazykové stránce je práce pečlivě připravena, překlepů a chyb jsem našel minimum.

Celkově diplomovou práci považuji za zdařilou a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 23. května 2011

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.